

Landbouwcentrum Granen Vlaanderen (LCG) vzw

Graanbericht Nr. 2015.G.12, 29 april 2015

Toestand wintertarwe, triticale en spelt 27-28 april 2015

Deze week werden op 27 waarnemingspercelen (proefpercelen en praktijkvelden) waarnemingen uitgevoerd in de **wintertarwe** op onbehandeld gewas. In **West-Vlaanderen** (Zwevegem/Sint-Denijs, 4 percelen; Poperinge, 3 percelen; Houtem-Veurne; Koksijde; Pervijze; Oostende; Snaaskerke-Gistel; Houtave; Zuienkerke, 2 percelen; Knokke-Heist), in **Oost-Vlaanderen** (Bottelare, 2 percelen; Kieldrecht, 2 percelen), in **Vlaams-Brabant** (Huldenberg, 2 percelen; Korbeek-Dijle; Opwijk) en in **Limburg** (Sint-Truiden; Tongeren, 2 percelen).

Op een aantal percelen **triticale en spelt** werd specifiek de gele roestdruk opgevolgd op onbehandeld gewas.

Ontwikkelingsstadium wintertarwe

Het merendeel van de percelen (41%) bevindt zich in stadium 32 (tweede knoop). Ongeveer één derde van de percelen bevindt zich in stadium 31 (eerste knoop). 12% van de waarnemingspercelen is niet verder dan stadium 30 (begin oprichten). Op 15 % van de waarnemingsvelden is stadium 33 (derde knoop) bereikt.

Ontwikkelingsstadium	% waarnemingspercelen
begin oprichten (stadium 30)	12
eerste knoop (stadium 31)	32
tweede knoop (stadium 32)	41
derde knoop (stadium 33)	15

De rassen wintertarwe welke deze week werden opgevolgd waren (rassen in vet vermeld worden ook als referentie in de rassenproeven geëvalueerd):

Avatar	Bergamo	Expert	Intro	Tabasco
Arezzo	Cellule	Henrik	KWS Ozon	Tobak
Azzerti	Elixer	Homeros	Sahara	

Oogvlekkenziekte in wintertarwe

Oogvlekkenziekte is nauwelijks aanwezig op de waarnemingspercelen. Slechts op 2 percelen werden oogvlekken waargenomen:

- In Poperinge (provincie West-Vlaanderen) vertoonde het ras Cellule op 40 halmen 2 oogvlekken.
- In Tongeren (provincie Limburg) in de rassenproef vertoonden de rassen KWS Ozon, Sahara en Tobak 4 tot 8 oogvlekken op 40 halmen.

Besluit oogvlekkenziekte in wintertarwe

Oogvlekkenziekte kan behandeld worden tot en met stadium 32. Op het merendeel van de percelen is een behandeling, indien nodig, nog mogelijk. Een korte vruchtrotatie, een vroege zaai en rasgevoeligheid zijn factoren die het risico op oogvlekkenziekte verhogen.

Oogvlekkenziekte moet bestreden worden indien 25 tot 35% van de hoofdhalm een oogvlek vertonen, afhankelijk van de gevoeligheid van het ras. Om een gewasbeoordeling uit te voeren, moeten minstens 40 hoofdhalm (bij voorkeur 100 hoofdhalm) verspreid over het perceel beoordeeld worden op de aanwezigheid van oogvlekkenziekte op de hoofdhalm, na verwijderen van de buitenste bladschede.

Meeldauw (witziekte) in wintertarwe

Witziekte wordt niet of nauwelijks waargenomen op de waarnemingspercelen.

Bladseptoria in wintertarwe

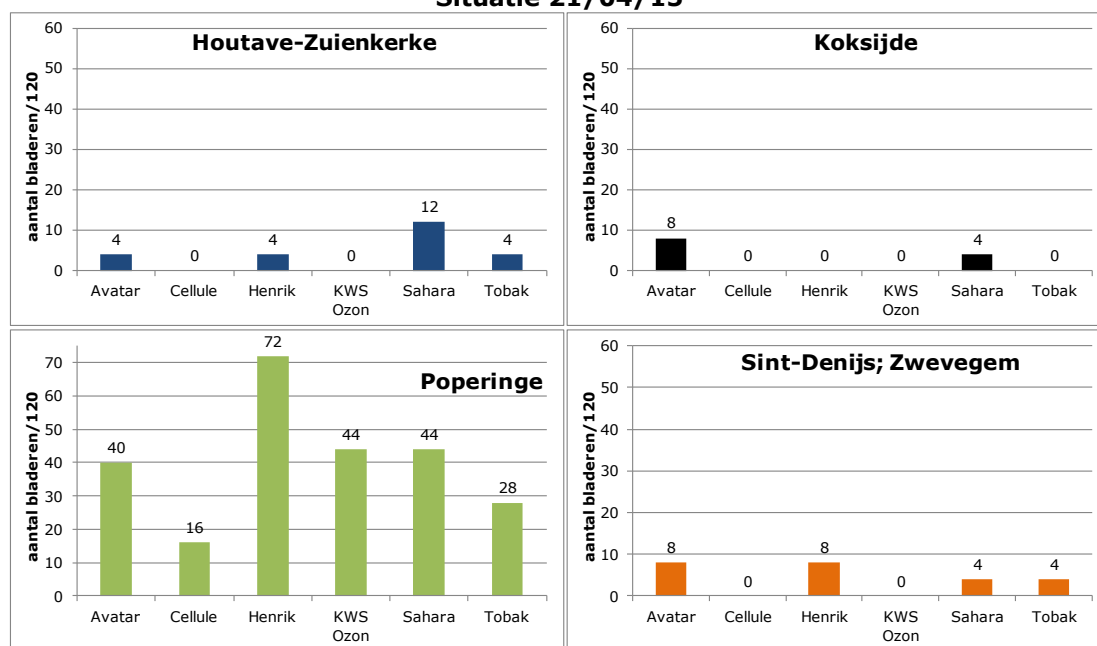
Bladvlekkenziekte komt verspreid voor. Op alle waarnemingspercelen wordt septoria waargenomen.

In Bottelare (provincie Oost-Vlaanderen) en Huldenberg (provincie Vlaams-Brabant) is ook duidelijk septoria aanwezig, maar het blijft momenteel onderaan in het gewas. In de fungicidenproef te Huldenberg (provincie Vlaams-Brabant) beperkt het voorkomen van bladseptoria zich tot 9 bladeren op 120 bladeren.

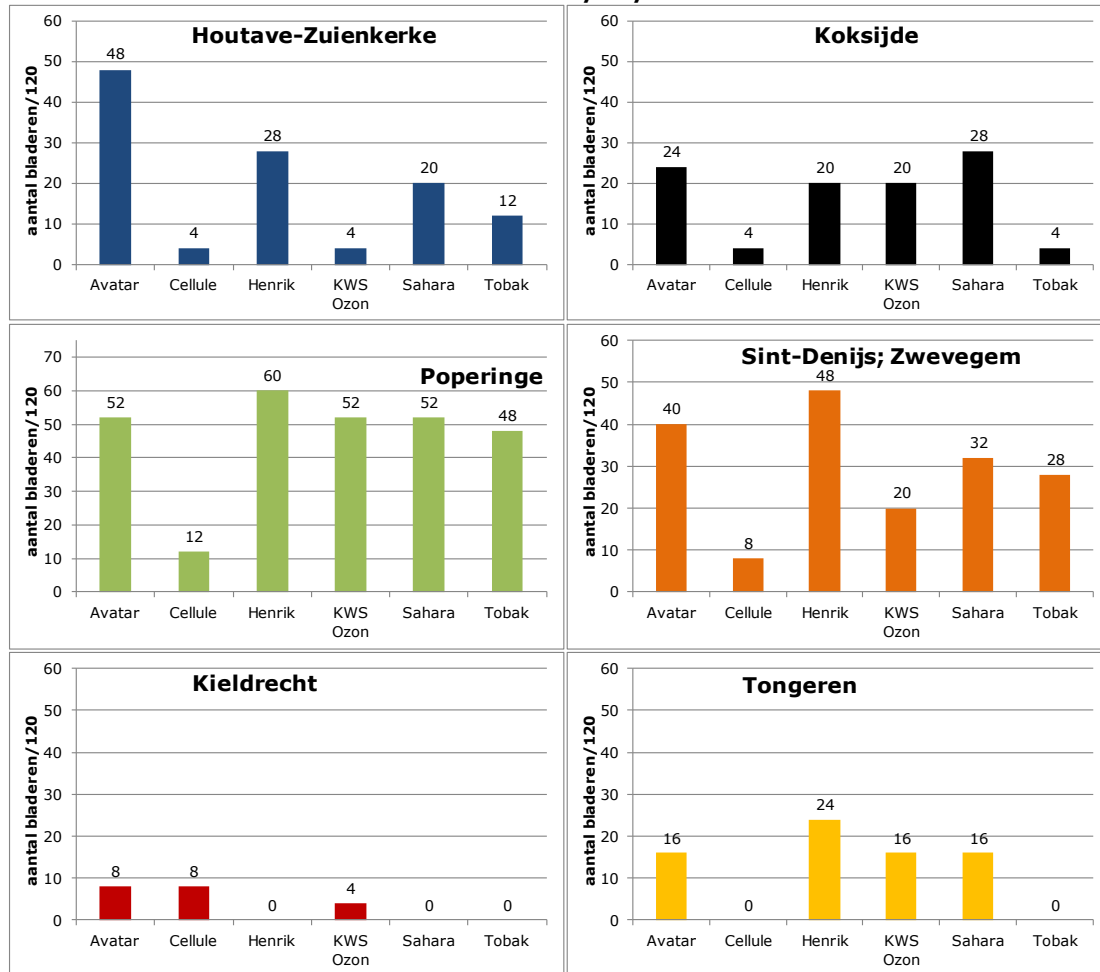

In de rassenproeven in de provincie West-Vlaanderen te Sint-Denijs en in de kustpolder te Houtave en Koksijde bleek een duidelijke toename van de bladvlekkenziekte afgelopen week. Ook in Tongeren (provincie Limburg), waar vorige week nog geen septoria op de bovenste drie bladlagen werd waargenomen, werd deze week bladvlekkenziekte waargenomen.

Situatie 21/04/15

Situatie 27/04/15

Cellule toont zich op de meeste locaties tot nog toe als vrij bestendig tegen bladseptoria. Dit blijkt ook in de rassenproef te Huldenberg (provincie Vlaams-Brabant).

Wanneer het stadium derde knoop bereikt is, kan bij een aantastingsniveau zoals waargenomen in de rassenproef te Poperinge en in functie van de rasgevoeligheid een behandeling gerechtvaardigd en noodzakelijk zijn. Een aantastingsniveau zoals waargenomen in Houtave en Sint-Denijs in stadium 2^e knoop noodzaakt nog niet tot een behandeling maar vraagt een zeer accurate opvolging.

Het regenachtige weer van vorig weekend maar ook de volgende dagen (volgens de weersvoorspellingen) alsook de aanwezigheid van voldoende inoculum onderin het gewas maken de kans op een verdere uitbreiding van de bladvlekkenziekte reëel.

In de fungicidenproeven en op de opgevolgde praktijkpercelen in West-Vlaanderen varieert de aantasting met bladvlekkenziekte van 5 tot 24 bladeren op 120 bladeren. Op geen van deze percelen is een behandeling tegen bladvlekkenziekte al nodig. De aantasting varieert in functie van het ras en locatie. Op het ras Expert werden in functie van de locatie op 120 bladeren 5, 15 en 23 bladeren met bladvlekken geteld.

Besluit bladvlekkenziekte in wintertarwe

Op alle waarnemingspercelen werd bladvlekkenziekte waargenomen, doch er zijn duidelijke verschillen naargelang het veld en het ras (van beperkte aantasting tot toename in vergelijking met vorige week). De toestand dient op perceelsniveau opgevolgd te worden. Wanneer in deze ontwikkelingsstadia het voorlaatste en vooral het laatste volledig ontwikkelde blad bladvlekken zou vertonen, moet een vroege behandeling overwogen worden.

Percelen waar nu reeds bladvlekkenziekte wordt waargenomen, moeten goed opgevolgd worden om na te gaan of en wanneer een vroege behandeling tegen bladseptoria moet worden uitgevoerd.

Besluit bladplekkenziekte in wintertarwe (vervolg)

In West-Vlaanderen werd omwille van de moeilijke omstandigheden bij de uitzaai van de voorgaande jaren in najaar 2014 soms zeer vroeg gezaaid. Op deze percelen kan de tarwe zich in een verder stadium dan de gemiddelde waarnemingspercelen bevinden. Voor deze percelen kan, in functie van de aantastingsgraad, een behandeling wel noodzakelijk zijn.

Voor een advies voor uw specifiek perceel verwijzen we naar de mogelijkheid om een gratis telling via het Epipre-adviesstelsel te laten doorrekenen, zodat u op een berekende manier al dan niet een vroege bespuiting kan uitvoeren.

Gele roest

WINTERTARWE

Gele roest is duidelijk minder alom aanwezig dan vorig jaar. Op 4 van de 26 locaties is gele roest gevonden (vorige week op 2 percelen).

- In West-Vlaanderen op een praktijkperceel Expert te Oostende (stadium 33), breidde de aantasting afgelopen week verder uit van 12 tot 18 bladeren op het onbehandelde gedeelte.
- Ook in Poperinge (provincie West-Vlaanderen) op het ras Cellule werden de eerste sporen van gele roest gevonden op 4 bladeren.
- In de rassenproef te Kieldrecht (provincie Oost-Vlaanderen, Wase polder) blijft gele roest aanwezig. Volgende rassen op deze locatie zijn in meer of mindere mate aangetast door gele roest: Anapolis, Atomic, Bergamo, Cellule, Elixer, Fausto, Forum, Intro, Lithium, Mentor, Reform, Rubisko, Sahara, Tobak.

Gedetailleerde tellingen op de rassen Avatar, Cellule, Henrik, KWS Ozon, Sahara en Tobak tonen op Avatar, Henrik en KWS Ozon respectievelijk 36, 20 en 48 bladeren met gele roest. Dit zijn tevens de rassen waar reeds vorige week beginnende haardvorming werd gemeld.

Ook in de fungicidenproef te Kieldrecht (provincie Oost-Vlaanderen) is gele roest beduidend aanwezig op het ras Expert (18 bladeren); ondanks het vroege stadium (stadium 30) in Kieldrecht is bij een dergelijke aantasting een vroege behandeling aangewezen.

- In Bottelare (provincie Oost-Vlaanderen) is in de rassenproef een beginnende aantasting van gele roest vastgesteld op het ras Intro.

De gele roest op het ras Atomic in Huldenberg (provincie Vlaams-Brabant) vastgesteld op 13 april breidt niet verder uit en blijft op de onderste, niet actieve bladeren.

In West-Vlaanderen werden op de rassenproeven te Zwevegem (Sint-Denijs) en in de kustpolder te Koksijde en Zuienkerke (Houtave) alle rassen beoordeeld op de aanwezigheid van gele roest (waarnemingen uitgevoerd op de rassen Amalia, Anapolis, Atomic, Avatar, Benchmark, Bergamo, Britannia, Cellule, Elixer, Faustus, Forum, Gedser, Grapeli, Henrik, Intro, JB Diego, Kundera, KWS Ozon, Lithium, Mentor, RGT Reform, Rubisko, Sahara, Terroir en Tobak). Er werd nog steeds op geen enkel ras gele roest vastgesteld.

In de regio's waar er de voorbije dagen regen van betekenis viel kan het waarnemen van de gele roest soms bemoeilijkt worden door het afregenen van de sporen.

TRITICALE

- In de rassenproef triticale te Bottelare (provincie Oost-Vlaanderen) is duidelijk aantasting van gele roest waargenomen op: Exagone, Remiko, Sequenz en Silverado. De rassen Borodine, Joyce, Kaulos, Orval en Vuka zijn nog vrij van gele roest.
- In de rassenproef triticale te Sint-Niklaas (provincie Oost-Vlaanderen) is gele roest aanwezig op de rassen Exagone, Joyce, Kaulos, Orval, Remiko, Sequenz en Silverado. Op het ras Kaulos is er zelfs sprake van haardvorming. Het ras Vuka is nog vrij van gele roest.

SPELT

In de rassenproeven spelt aangelegd in West-Vlaanderen nl. te Zwevegem (Sint-Denijs) en in de kustpolder te Koksijde werden alle rassen beoordeeld op de aanwezigheid van gele roest (waarnemingen uitgevoerd op de rassen Cosmos, Ebners rotkorn, Epanis, Zollernspelz, Zurcher oberlander rotkorn). De gele roest is verder toegenomen in vergelijking met vorige week, voornamelijk op de gevoeligste rassen. Het ras Cosmos vertoont nog steeds veruit het meest gele roest met een grote aantasting. Ook de rassen Ebners rotkorn en Epanis vertonen een belangrijke aantasting van gele roest. De rassen Zollernspelz en Zurcher oberlander rotkorn vertonen nog steeds het minst gele roest (zeer weinig aantasting).

Ook op een praktijkperceel Cosmos te Bottelare (provincie Oost-Vlaanderen) komt gele roest voor.

Besluit gele roest

Doorgaans blijft de druk van gele roest beperkt in de wintertarwe, toch is er een zeer lichte toename in aantal aangetaste percelen in vergelijking met vorige week. Doorgaans is een vroege behandeling van gele roest niet nodig.

Bij triticale en spelt blijft gele roest zeker bij de gevoeligste rassen in belangrijke mate aanwezig. Bij de spelt werd er zelfs een gevoelige uitbreiding vastgesteld in vergelijking met vorige week.

Het blijft echter aanbevolen om de gevoeligste rassen voor gele roest, zowel wintertarwe, triticale als spelt, goed op te volgen.

In geval van een zeer vroege én belangrijke aantasting van gele roest in het voorjaar (vóór het stadium "1e – 2e knoop"), dient op perceelsniveau beslist te worden of er al of niet een zeer vroege gele roestbehandeling dient uitgevoerd te worden, in functie van gewasstadium en omvang van de ziektedruk.

Situatie ziektedruk wintertarwe in Wallonië

Bladvlekkenziekte is afgelopen week in beperkte mate verder uitgebreid, doch de lagere temperaturen van deze week zal een verdere uitbreiding vertragen. De gele roest is minder zorgwekkend dan in 2014. Echter ook de gele roest breidde in beperkte mate uit en op enkele gevoelige variëteiten zijn enkele haarden gevonden. Een eerste fungicidebehandeling kan in stadium 32 worden aangeraden op bepaalde percelen, namelijk in functie van de gele roest- en septoriadruk en de rasgevoeligheid voor gele roest en septoria. (Bron: CADCO – Actualité-céréales 28 avril 2015)

SAMENGEVAT

- **Oogvlekkenziekte** wordt behandeld tot en met stadium 32. Deze kan op het gros van de percelen indien nodig nog behandeld worden. Oogvlekkenziekte komt vrij beperkt voor.
- **Septoria** komt algemeen voor. Er is duidelijk inoculum aanwezig onderin het gewas. De regen van de voorbije en volgende dagen maken de kans op verdere uitbreiding van bladvlekkenziekte reëel. De evolutie van de bladvlekkenziekte wordt best nauwlettend opgevolgd. In functie van het ontwikkelingsstadium, aantasting en rasgevoeligheid kan een behandeling reeds noodzakelijk zijn.
- **Gele roest** komt nog steeds op een beperkt aantal percelen wintertarwe voor, zij het met een zeer lichte toename in aantal aangetaste percelen in vergelijking met vorige week. Op een aantal percelen is de aantasting echter aanzienlijk. Op het perceel Expert te Oostende breidde de gele roest verder uit (vorige week was er reeds een advies tot behandelen). In Kieldrecht (provincie Oost-Vlaanderen) vertonen meerdere rassen aantasting van gele roest.
Bij triticale en spelt blijft gele roest zeker bij de gevoeligste rassen in belangrijke mate aanwezig. Bij de spelt werd er zelfs een gevoelige uitbreiding vastgesteld in vergelijking met vorige week.
Het blijft aanbevolen om zeker de gevoeligste rassen voor gele roest, zowel wintertarwe, triticale als spelt, goed op te volgen in het veld en te behandelen in functie van de toestand op perceelsniveau.

Op enkele locaties na, valt de ziektedruk in de wintertarwe mee. In de regio's waar er de afgelopen dagen regen van betekenis viel is de tarwe opnieuw in groeikracht gesterkt. Regen kan voor verdere uitbreiding zorgen doch het vormen van nieuw blad kan het opklimmen van bijvoorbeeld septoria ook afremmen.

VOLGEND BERICHT: 6 mei 2015

De LCG-Graanberichten worden per mail en per post verstuurd op datum van het bericht en kunnen tevens geraadpleegd worden op de LCG-website (www.lcg.be) vanaf deze datum.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen, in eigen vorm of wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Het Landbouwcentrum Granen Vlaanderen is niet aansprakelijk voor eventuele schadelijke gevolgen die zouden kunnen ontstaan bij het gebruik van de gegevens uit deze opgave.

Project met financiële steun van de Vlaamse overheid, Departement Landbouw en Visserij,
Afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling Granen

De LCG-Graanberichten komen tot stand door medewerking van volgende partners van het LCG-Vlaanderen:

- de Vlaamse overheid, Departement Landbouw en Visserij, Afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling Granen*
- Inagro vzw, afdeling Akkerbouw, te Rumbek-Beitem*
- de Bodemkundige Dienst van België, te Leuven-Heverlee*
- Universiteit Gent, faculteit Bio-ingenieurswetenschappen, vakgroep toegepaste biowetenschappen, te Gent*
- vzw PIBO Campus en het Provinciaal Instituut voor Biotechnisch Onderwijs (PIBO), te Tongeren*
- het Vrij Technisch Instituut, Land- en Tuinbouw, te Poperinge*
- het Land- en Tuinbouwcentrum Waasland (LTCW), Biotechnische & Sport, te Sint-Niklaas*